REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birouri de anunciuri:

In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 153. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 11 (24) Iulie. 1900.

O lămurire e urgent necesară.

Intre multele surprinderĭ, ce le fac de-un timp încóce Chinesii publicului din trei continente, este fără îndoélă a-se clasa la locul prim jocul lor cu faimele sensaționale contra-ḑicĕtóre, ce le rĕspândesc despre sórtea ambasadorilor și a strĕinilor din capitala lor, care de o lună și mai bine este cu totul isolată de lumea dinafară. așa că nimenĭ nu mai scie ce se petrece în ea.

Pressa europeană, care în urma acestor faime aci la culme îngrozitóre, aci dătătóre de speranță cu privire la sórtea creștinilor din Peking, nu mai scie ce sĕ crédă, pune în lumină acum însușirea Chinesilor, carĭ au un talent deosebit pentru a mistifica lumea creștină, pe care o cred așa de inferióră rassei lor, și sunt meșterĭ marĭ în făurirea de scirĭ false și mincinóse, ce le lățesc în mod tendențios.

Printre cei ce critică aḑĭ însușirea acestor asiațĭ de a face din minciună cel mai adorabil principiu, sunt și „europenii“ de cel mai grav calibru dela pressa jidano-maghiară.

Despre aceștia se póte afirma cu cuvintele biblice, că „vĕd paiul în ochiul altuia, dér nu vĕd bârna din ochiul lor“.

Póte fi întemeiată afirmarea despre amintita însușire a vechilor asiațĭ, carĭ astăḑĭ sunt învrăjbițĭ cu tóte puterile marĭ ale lumii, fiă din vina lor, fiă din a celor ce începuseră a considera împĕrăția cea mare chinesă ca un domeniu bun numai pentru esperimentele lor de cucerire și anecsiune treptată.

Nu cercetăm mai departe. Ceea-ce însĕ ni-se pare mai presus de orĭ-ce îndoélă este talentul, ce-l denotă ḑilnic asiațiĭ europenisațĭ dela noi pentru mistificarea lucrurilor, când se trateză de un interes de egemoniă al lor; este faptul, că în raporturile lor cu naționalitățile nemaghiare și mai ales cu Românii ei fac în adevĕr din minciună un principiu adorabil, pe care le mai place a'l porecli încă pe de-asupra — ceea-ce Chinesii de sigur s'ar gena a-o face — „principiu de stat“

Tocmai acum în stagiunea vacanțelor de vară foile jidano-maghiare de tóte nuanțele au redeschis campania scirilor false și tendențióse și a mistificărilor de o rafineriă supra-chineséscă, în cestiunea română.

Au și asiații noștri europenisațĭ pe suflet o crimă îngrozitóre, ce au comis'o și o comit sub adăpostul unei ficțiunĭ constituționale de ḑecĭ de anĭ — ca sĕ nu vorbim de trecutul cel mai îndepărtat — asupra libertății și a esistenței naționale a poporului român, care face parte integrantă din statul ungar.

Lipsindu-le înțelepciunea și voința tare de a îndrepta pĕcatul comis în contra umanității și a civilisațiunii ei se nisuesc a se spăla de el și de urmările lui prin mistificarea stărei adevĕrate a lucrurilor, prin rĕspândirea de faime false și printr'un complecs de apucăturĭ șirete, despre carĭ au dat deja probele cele mai ui mitóre.

Tema, despre care se trateză aḑĭ în colónele foilor ungurescĭ cu privire la Românĭ, se reduce în fond la întrebarea: Mai au Românii din Transilvania, Bănat și Țéra unguréscă dreptul de-a trăi ca popor, liber și neîmpiedecat în desvoltarea sa națională, dându-li-se și lor putința de-a lua parte la viața constituțională în stat, orĭ sunt a-se considera deja ca politicesce și naționalicesce masacrațĭ și nimicițĭ?

Cu privire la acéstă întrebare se lanséză anume nedumerirĭ în colónele foilor ungurescĭ și aceste se silesc a înfățișa situațiunea așa, ca sĕ lățéscă credința în lume, că poporul român nu este persecutat, că-l lasă sĕ trăéscă și că numai el se ține ascuns în visuniile pasivității și că n'are, decât sĕ iasă de acolo și sĕ-șĭ caute dreptul în parlament. ca sĕ-șĭ pótă reclama și el partea sa în viața politică.

Tóte sunt reduse dér la vina proprie a Românilor. Despre aceea însĕ nu se face nicĭ cea mai mică amintire, că numai gróza de isprăvile Boxerilor șoviniștĭ, numai estrema intoleranță, care îi consideră ca pe nisce strĕinĭ ostilĭ statului, i-au făcut pe Românĭ sĕ-șĭ caute scut în întăriturile acelor visunii.

Povoiul discusiunii ungurescĭ asupra cestiunei române cresce pe ḑi ce merge și 'n aceeași mĕsură lumea și țéra e tot mai mult încurcată și nedumerită, că ce-o mai fi cu acești Românĭ? Mai póte fi speranță pentru viața acestei naționalitățĭ în statul ungar, orĭ că ea a cădut deja pradă pentru tot-déuna crudimei și vicleniei șovinismului turbat rĕsculat?

O lămurire este urgent necesară.

Acéstă lămurire însĕ nu ne-o vor pute da foile jidano-maghiare, ci trebue sĕ o dea însu-șĭ Românii, documentând lumii, că trăesc, și vor sĕ trăéscă cu drepturile lor în acest stat.

Conflictul între primăria dela Viena și dela Budapesta. Cetitorii noștri cunosc afacerea cu „Ofen-Pest.“ Primăria orașului Budapesta, primind dela primăria din Viena o scrisóre oficială cu data de 20 Iunie adresată: „An den löblichen Magistrat Ofen-Pest“, în care se cuprinde rugarea de a se trimite un estras de matriculă despre nascerea unei anumite Ana Kranz, a retrimis acéstă scrisóre primăriei din Viena neresolvată cu observarea, că prin lege s'a stabilit numele capitalei ungare cu Buda-Pest, prin urmare tot ce se adreséză la Offen-Pest nu póte privi primăria capitalei ungare. Scrisorile adresate astfel în viitor nu vor mai fi primite nicĭ de primăria din Budapesta, nicĭ de organele ei inferióre. Tot-odată a adresat magistratul din Budapesta cătră ministrul-președinte și ministru de comerciŭ o representațiune, în care se plânge asupra purtării ostile ce o are autoritatea orașului Viena față cu capitala Ungariei. Suntem curioșĭ ce și cum va rĕspunde primăria Vienei în afacerea ;acésta de curênd maghiarisatului primar al Pestei Halmos.

Dela adunarea din Abrud

a Societății pentru fond de teatru român.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Abrud, 9 (22) Iulie.

Când caut acum sĕ-mĭ strîng impresiile călĕtoriei la Abrud, mĕ năpădesc icónele unei Odiseiade întregĭ — ér poșta plécă peste un ceas. Imĭ reserv decĭ deocamdată dreptul sĕ trec peste acéstă călĕtoriă, făgăduindu-vĕ sĕ reviu într'un foileton asupra ei.

Vĕ rog, decĭ, sĕ mĕ privițĭ ca Abrudean și sĕ-mĭ încep raportul cu ḑiua de Vinerĭ. Când ḑic însĕ Abrudean, trebue sĕ încep povestirea cu sosirea în Slatna... în *Zlagna*, cum i-se spune pe aicĭ, căcĭ până la Abrud drumul nu merge pe șes și-s multe popasurĭ, pe carĭ trebue sĕ le facĭ pe drum. Dér le facĭ bucuros, căcĭ munțiĭ aștia binecuvêntațĭ nu pórtă numai aur, ci și ómenĭ de aur.

Trei-ḑecĭ de inșĭ am plecat din Brașov, dér în casa părintelui *Beșa* din Slatna ar mai fi încăput alțĭ trei-ḑecĭ. Și ce mai friptură de purcel, Dómne, și ce mai pelinaș! A sciut el părintele, că Românul în vecĭ nu piere și' décă nu l'ai primi așa cum ne-a primit, dér n'a vrut sĕ înceree acest proverb asupra nóstră.

Cum am pășit pe pragul casei sale, ne-am simțit bine. Pe părețĭ erau chipurile ómenilor noștri marĭ, începênd cu simpliĭ Horia și Cloșca — carĭ pe cât erau de simpliĭ, totușĭ au făcut aicĭ în Orient ceea ce în Francia numai cu 10 anĭ mai târḑiu s'a putut face, — și sfîrșind cu Andreiŭ Mureșianu și cu Avram Iancu. Cu cuvinte căldurόse ne-a bineventat în casa sa și emoționat i-a rĕspuns d-l George Dima, conducĕtorul nostru.

Din Slatna până în Abrud mai sunt popasurĭ și nicĭ de Bucium nu scapĭ atât de ușor. Și ce drum admirabil. Munțĭ și pădurĭ și pe lângă drum apa, care murmură din unde, șoptindu-țĭ misterios: „Câte poveștĭ nu vĭ-aș pute eu spune despre strămoșii voștri, carĭ au fost totdéuna gata sĕ-mĭ apere aurul cu sângele lor!“

Și în sfîrșit étă-ne la Abrud. Cheful și veselia n'au lipsit, și fiind-că în rostul lumiĭ, fiă carei serĭ îi premerge o preséră, și seriĭ de cunoscință, înscrisă în programul festivităților pentru ḑiua de Sâmbătă, i-a premers Vinerĭ o *preséră de cunoscință*. Și am *cunoscut* pe acești ómenĭ, pe carĭ după faimă îi cunosceam deja, veselĭ și primitorĭ, Românĭ adevĕrațĭ.

Sâmbătă.

Sâmbătă a fost ḑiua, când au sosit óspeții cei mai mulțĭ. De deaprópe și de departe au alergat la aceste locurĭ. Patru-spre-ḑece trăsurĭ au sosit diminéța, ér alte 10 au adus după prânḑ pe ceilalțĭ óspețĭ și pe Comitetul Societății.

Primirea.

La Slatna a fost érășĭ întâiul popas. La ospĕtarul Pop s'a dat un banchet strălucit. D-l protopop *Montani* a ridicat paharul sĕu în sănĕtatea d-lui Vulcan, care emoționat i-a mulțumit cu cuvinte frumóse. Au urmat toasturile d-lor *Todescu* preot în Bucium-Cerbu, pentru Comitet și a d-lui părinte *Beșa* pentru óspețĭ. „Ḑiua bună se cunósce de diminéță“, ḑice vorba bĕtrânéscă, dér diminéța a fost atât de frumósă, încât când s'a dat signalul de plecare, par' că îțĭ cădea greu sĕ te desparțĭ de ómenii, carĭ te-au primit cu atâta căldură. Insĕ caii micuțĭ de munte ai Moților mișcau nerăbdătorĭ zăbalele înspumate și după două óre de popas óspeții au fost condușĭ de ḑece căruțe prin Munțĭ spre Abrud.

Eu am alergat cu Abrudenii la Bucium, unde se pregătea o a doua primire a celor ce s'au grăbit sĕ vină în țéra, unde îi aștéptă frații cu brațele deschise. Din depărtare audirăm mai întâiŭ mai înfundat, apoi tot mai limpede pușcăturile de „trésc“, cu carĭ Moții își salutau óspeții din vêrfurile dealurilor. Ómenii aștia cunosc bine praful de pușcă. De-odată străbătură la urechile nóstre sunetele zurgăláilor. „Vin, vin!“ strigă toțĭ din tóte părțile. Și étă pe drumul de țéră praful se înalță în vîrtejurĭ și din norii de praf încep sĕ se distingă trăsurile. In cea dintâiŭ e președintele societății d-l *Vulcan*. Un întreit „Sĕ trăéscă!“ isbucnesce de pretutindenĭ. Și ce frumos sună aste vorbe în gura celor o sută de flăcăĭ voinicĭ.

Trăsurile se opresc. Inaintea casei d-lui Aurel Danciu e un arc de triumf de cetină de bradĭ. „Bine ațĭ venit!“ stă scris în vêrful lui. Toțĭ fruntașii din Abrud și din Bucium aștéptă aicĭ. D-l Vulcan coborâ. Președintele sediului Abrud al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, d-l protopop Petru *Popovicĭ*, îl beneventéză cu cuvinte frumóse. Sunt chiar 25 de anĭ, de când Societatea și-a ținut una din întâiele sale întrunirĭ aicĭ. De atuncĭ s'au schimbat multe, nădejdea de atuncĭ a societății e aḑĭ aprópe fapt, dér ca și c'un sfert de veac în urmă tot harnicul veteran Vulcan a fost acela, care mai întâiŭ a sosit la Abrud. Emoționat a rĕspuns cuvintelor „bine a-țĭ venit“, pe carĭ Abrudenii i-le-au adresat prin rostul d-lui protopop Popovicĭ..

Șĭ zurgălăii ér au început sĕ sune, trĕscurile ér bubuiau din vêrfurile dealului și însoțite de-un puternic „sĕ trăéscă!“ trăsurile s'au pus în mișcare. In fruntea lor s'a pornit un banderiu de vre-o 30 de Moțĭ călărĭ pe căluții cei iuțĭ și micĭ. Pe pieptul lor lat e tricolorul național. In Abrud un nou „sĕ trăéscă“ a isbucnit din piepturile celor ce-i așteptau îmbrăcațĭ în haine de sĕrbătóre.

Séra de cunoscință.

Séra de cunoscință s'a ținut în grădina restaurantului Erdös. O mulțime de peste 300 de inșĭ stĕteau la mesele întinse, petrecêndu-șĭ voioșĭ și căutând sĕ se cunóscă. Domnul advocat Laurențiu *Pop* i-a bineventat, închinând paharul în sănĕtatea președintelui societății, căruia mulțimea la sosire îi strigase deja un prelung „sĕ trăéscă“.

Am remarcat pe fruntașii noștri Ardelenĭ din tóte părțile, a căror nume a-l înșira aicĭ îmĭ e imposibil. La 11 óre retrăgêndu-mĕ dimpreună cu óspeții obosițĭ de drum, am lăsat o societate mare încă în grădină, dispusă de-a sĕrbătorĭ până în zorĭ întâlnirea atâtor Românĭ, în nisce locurĭ atât de frumóse.

Depestraje.

Discurs de deschidere

a adunării generale a „Societăţii pentru fond de teatru român“ în 9 (22) Iulie 1900, ţinut de preşed. **Iosif Vulcan.**

Domnilor şi dómnelor,

In aceste timpurĭ, poreclite ale materialismului, este póte cam îndrăsneţ să ne presentăm unde-va cu stégul societăţii nóstre, care stă în serviciul idealismului.

Cine are sĕ sprijinéscă acuma o ideiă, care-i tot cere la jertfe, şi 'n schimbul lor nu-i ofere folósele reale? Cine sĕ între în rêndurile nóstre, dându-şi obolul pentru înfiinţarea unui teatru naţional, care în judecata multora este o utopiă?

„Timpul idealismului — ḑice-se — s'a dus. Astăḑĭ sentimentul acesta nu mai are nicĭ o trecere. S'a stins. De acum avem sĕ fim mai realĭ. Sĕ ne deschidem ochii în patru şi sĕ căutăm a ne asigura traiul vieţiĭ. Nu ne dă mâna sĕ facem lux. Cei ce stărue sĕ fondeze la noi un teatru românesc, sunt nisce idealiştĭ, carĭ nu-şĭ dau séma de puterile nóstre, carĭ nu cunosc trebuinţele ce simţim, nicĭ greul vieţii ce ducem. Nu de teatru ne arde acum pe noi“.

Cam aceste sunt cuvintele, pe carĭ le auḑim din mai multe părţĭ, încă de când s'a înfiinţat societatea nóstră. Vorbe descurajătóre, însĕ numai vorbe. De aceea obştea românéscă n'a ţinut cont de ele, noi am dat mereu înainte şi în cele din urmă am atins avêntul de care ne bucurăm astăḑĭ.

Ceea-ce ne dă satisfacţia cea mai strălucită şi tot-odată rĕsplata cea mai preţiósă; ceea ce ne inspiră încrederea cea mai sigură în succesul biruinţei nóstre, este: că iubirea de teatru a pĕtruns şi în popor, ţĕranii noştri au început sĕ dea representaţiunĭ teatrale şi incă mai de multe orĭ scena chiar decât clasa inteligentă. Acésta arată, că întemeierea societăţii nóstre a fost bine venită, că ea tinde a întrupa o dorinţă obştéscă şi că rĕspunde astfel la o trebuinţă adânc simţită.

Cu acésta convingere ne presentăm şi la d-vóstră, fiind sigurĭ de buna primire. Siguranţa nostră se întemeiéză pe credinţa, că n'au dreptate cei ce ḑic, că nu mai este idealism. Am venit convinşĭ a găsi în acest creer al Munţilor Apuseni, carĭ ne-au născut pe cel mai idealist martir, Românĭ de inimă, un neam de ómenĭ însufleţiţĭ de un ideal măreţ, fără care nu pot sĕ trăéscă; un ideal, care le dă putere, suflet, viéţă. Am venit îmbărbătaţĭ de credinţa, că stégul nostru, pe care străluceso cuvintele „Cultură naţională“ va fi împresurat cu căldură de toţĭ cei ce ne sunt fraţĭ şi surorĭ.

*

N'a murit, nu s'a stins idealismul. El a fost şi are sĕ rĕmână de-apururea partea cea mai frumósă a sufletului omenesc, timbrul distinctiv al nobleţei sale, sentimentul cel mai sublim, care înalţă pe om sus la Dumneḑeu.

N'a murit idealismul. Trăesce în tóte inimile senine, inspiră tuturor celor curaţĭ cugetărĭ nobile şi îndémnă pe toţĭ cei bunĭ la fapte frumóse.

N'a murit idealismul, căcĭ este nemuritor ca înse-şĭ Dumneḑeirea pe care o representă pe pĕmênt.

Idealismul este sentimentul, pe care Atotputernicul l'a dăruit omenimii, spre a o înălţa mai pe sus de tóte vietăţile, spre a-i indica o menire mai înaltă, spre a proba, că omul este coróna creaţiunei sale.

Idealismul ne arată, că viaţa e frumósă, ne încântă s'o iubim şi ne învaţă cum avem sĕ ne purtăm spre a fi bunĭ, moralĭ, cinstiţĭ.

Idealismul ni-i amicul cel mai apropiat de inimă, conducĕtorul, care ne deschide orisonturĭ măreţe, farul care ne luminéză calea bunei cuviinţe, scutul care ne apĕră de tóte relele, evangelia care ne face iubitorĭ de ómenĭ, mângâerea sub sarcinele sĕrăciei, liniştea că ne-am făcut datoria şi mulţumirea, care ne ridică sufletul în ceasul morţii.

Idealismul este isvorul nesecat a tot ce e mai frumos, mai măreţ şi mai sfânt. Tóte ideile marĭ, generóse, umanitare au răsărit din idealism. Nimic, ce înalţă inima şi sufletul, nu se póte închipui fără idealism.

Idealismul dă vieţii omenescĭ o direcţiă mai înaltă, umanitară, care îi spune, că omul nu este creat numai pentru sine însuşĭ, că are datorii şi faţă de omenime, că are sĕ aducă jertfe pentru binele de obşte.

Idealismul ne impune sĕ ne ridicăm de-asupra ómenilor comunĭ, sĕ emulăm cu cei bunĭ şi sĕ facem totul pentru a merita numirea de ómenĭ vrednicĭ.

Idealismul inspiră speranţă în vremurĭ restriste, dă tăriă încrederii şovăitóre, vine în ajutorul sĕracilor şi şterge lacrĕmile suferinḑilor, îmbărbătéză dorinţa licărindă, înarméză braţele luptătorilor, călăuzesce pe toţĭ ómenii marĭ, scrie cele strălucite pagine în istoriă şi este stéua conducĕtóre a tuturor neamurilor.

(Va urma.)

Din România.

Proclamarea fusiunei grupărilor conservatóre.

Precum am anunţat, Sâmbătă s'a proclamat solemnel în Bucurescĭ fusiunea celor două grupărĭ conservatóre. Spre scopul acesta au sosit din provinciă în capitală numeróse delegaţiunĭ, mai ales din Moldova, de tóte nuanţele conservatóre.

La órele 2 p. m. s'au întrunit ambele cluburĭ în localurile lor pentru a aproba fusiunea. La clubul constituţional apărură d-nii Carp, Maiorescu şi Arion şi după-ce s'au constatat şi aprobat tóte cele premerse, junimiştii au trecut la clubul conservator. Cele şése salóne marĭ ale acestui club erau înţesate de membri din ambele grupărĭ şi între toţĭ domnea mare veseliă.

Pe la 2 óre şi un sfert sosiră fruntaşii junimiştĭ. D-l Carp fù primit cu aplause sgomotóse. Asemenea au fost călduros salutaţĭ cu aplause d-nii Maiorescu, Marghiloman, N. Filipescu, T. Rosetti etc. D-l G. Gr. Cantacuzino fù salutat cu tunete de aplause şi strigăte de „urra“. D-l Tache Ionescu, care a sosit ceva mai târḑiu, fù primit cu vii şi îndelungate aplause.

Cel dintâiŭ a luat cuvêntul şeful partidului, d-l G. Gr. *Cantacuzino*, care a ḑis, că adunarea de faţă sĕrbătoresce evenimentul însemnat al *unirei frăţescĭ a tuturor conservatorilor din ţéră* (aplause prelungite.) Acésta a fost dorinţa neuitatului Lascar Catargiu. Ea s'a îndeplinit. Gravitatea împrejurărilor prin carĭ trece ţéra a grăbit înfrăţirea mult dorită. Prin fusiune se aduce tăriă şi unitatea de idei în partid. Sĕ lucrăm dér cu toţii uniţĭ întotdéuna fără pasiune şi desinteresaţĭ, aşa vom înlătura tóte piedecile din calea nóstră. Sĕ scriem pe stégul conservator devisa nemuritorului Barbu Catargiu: *Nimic pentru noi, totul pentru ţéră!*

D-l P. P. *Carp* ḑise: Aţĭ auḑit programul. Sunt mândru, că am fost însărcinat cu îndeplinirea lui. N'aşteptaţĭ mai mult dela mine. Sĕ ne rugăm cu toţii lui Dumneḑeu pentru realisarea acestui program.

D-l Tache *Ionescu* ḑice: Sĕrbătorim aḑĭ două evenimente însemnate: unirea conservatorilor şi venirea la putere a lui Carp. Sunt fericit, că s'au îndeplinit, căcĭ le-am dorit mult pe amêndouĕ. Eu, personal, am lucrat mult pentru îndeplinirea lor.

„Décă timp de 15 lunĭ am ţinut noi guvernul, cred, că l'am condus cu cinste şi cu demnitate pentru ţéră. Acum când a venit d-l Carp în fruntea guvernului, eu voiŭ fi cel dintâiŭ, care sĕ-l susţin. Urez noului guvern sĕ întêmpine aceeaşĭ dragoste şi sprijin dela corpurile legiuitóre, pe care a avut'o guvernul trecut. De 15 anĭ, de când sunt în parlament, n'am vĕḑut o cameră mai stăruitóre şi care sĕ dea sprijin mai mare guvernului ca camera actuală. Când pe un om ca Petrache Carp îl chemăm sĕ ne conducă, trebue sĕ-i dăm sufletele nóstre întregĭ, căcĭ numai aşa şi d-sa va isbuti sĕ ajungă la ţelul dorit şi la gloria partidului conservator.“

Discursurile au fost primite cu aplause sgomotóse. Intrunirea se încheie prin d-l Cantacuzino, mulţumind d-sa tuturor pentru graba, ce au pus'o sĕ rĕspundă la apelul sĕu.

*

Ĕtă manifestul d lui G. Gr. Cantacuzino adresat conservatorilor din ţéră pentru a le vesti fusiunea celor două ramurĭ ale partidului:

Către membriĭ partidului conservator din tótă ţéra.

In împrejurările cele mai grele şi în timpurile cele mai anevoióse, partidul conservator n'a stat la îndoială de a primi puterea cu tóte amărăciunile şi rĕspunderile ei.

Fidel tradiţiunilor sale; acest partid a luat asupra sa, în ḑiua de 11 Aprilie 1899, rĕspunderea situaţiei critice cu care a avut a lupta din prima ḑi.

Faţă cu o stare financiară apróphe disperată, cu un budget rĕu alcătuit şi desechilibrat şi cu un an agricol ne mai pomenit de dezastros, partidul conservator a sciut sĕ facă faţă cu bărbăţiă tuturor dificultăţilor şi de a scóte ţéra, în mare parte, din nomolul în care o afundase greşelele din trecut.

Opera începută nu este însĕ pe deplin desĕvêrşită şi datoria ne impune a complecta însănĕtoşirea financiară, începută cu atâta succes, şi a îmbunĕtăţi starea finanţelor nóstre, carĭ apasă încă greu pe gramazii ţĕrei.

Partidul conservator nu se póte da în lăturĭ dela îndeplinirea acestei sacre datorii.

Pentru dobêndirea acestui însemnat resultat am creḑut, că forţele unite ale întregului partid conservator sunt necesare şi că întregirea partidului se impune în împrejurărĭ atât de grele pentru ţéră.

N'am uitat dorinţa esprimată de mine, în numele partidului conservator, în ḑiua de 15 Maiŭ 1899, la banchetul dela Iaşĭ, cu ocasiunea rostirei programului conservator, când pronunţam următórele cuvinte:

„După apelul, pe care l'am făcut alegĕtorilor, mĕ adresez acum la conservatorĭ: la toţĭ acei, carĭ se ḑic, la toţĭ acei, carĭ se simt conservatorĭ. In interesul ideilor conservatóre îi rog sĕ se stringă împrejurul stégului, sĕ între în organisarea partidului, sĕ ne dea sprijinul lor în opera de întărire de desvoltare şi de propăşire a partidului conservator“.

Adăogam mai la vale:

„Conservatorii, carĭ stau încă la îndoială, ar lua asupra lor o mare rĕspundere în faţa istoriei. Sĕ nu uite vorba cronicarului: „nu sunt vremile sub cârma omului, ci bietul om sub vremĭ“.

Consecinte cu dorinţa esprimată în programul dela Iaşĭ şi conformându-mĕ întru acésta vederilor neuitatului şi nemuritorului Lascăr Catargiu, am căutat a face întregirea partidului conservator spre binele şi înălţarea lui, prin unirea forţelor sale viĭ, într'un singur şi puternic mănunchiŭ.

Făcênd fusiunea complectă a tuturor grupărilor conservatóre şi dobêndind recunóscerea alesului d-vóstre, am creḑut, că corĕspund dorinţelor tuturor conservatorilor din ţéră şi că ast-fel se va aduce pacea şi armonia în sînul partidului, adăugênd la puterile nóstre forţele acelora, carĭ atâtea orĭ munciud împreună cu noi, au contribuit la mărirea bunului nostru renume.

Am creḑut, că ţéra aştéptă dela continuatorul marelui român Lascăr Catagriŭ, ca, ridicându-se d'asupra patimelor trecĕtóre ale ḑilei, sĕ fie mai presus de tóte însufleţit de dorul binelui obştesc, de dragostea de ţéră şi de credinţa în înalta ei menire.

Procedênd ast-fel, cred că-mĭ îndeplinesc o datoriă sfântă de şef al partidului conservator şi că contopind, sub drapelul ce mi s'a încredinţat, în aceeaşĭ aspiraţiune măreţă tóte forţele viĭ şi generóse ale partidului conservator, îi asigur, pe lângă strălucirea lui crescêndă, şi unitatea care-l va întări.

Convins, că veţĭ sci preţui acéstă hotărire, vĕ rog a o primi ca îndeplinirea unei datorii de onóre pentru partid şi devotament neclintit pentru Patriă şi Tron.

G. Gr. Cantacuzino.

Rĕsboiŭ în China.

Alaltăerĭ s'a rĕspândit în Europa întrégă scirea, că, afară de ambasadorul german Ketteler, *toţĭ representanţii puterilor în Peking trăesc şi se află bine* şi că autorităţile chinese caută mijlóce *de a-i libera şi apĕra.* La *Washington* a sosit o telegramă cifrată dela ambasadorul american *Conger* din Peking în care se spune, că *Miercurea trecută colonia strĕină era neatinsă.*

Scirea a fost primită cu neîncredere atât la Londra, cât şi la Berlin şi Paris, mai ales, că telegrama lui Conger nu e datată, se crede prin urmare, că e o simplă falsificaţiă a guvernului chines.

Dér despre sórtea strĕinilor din Peking au sosit în urmă şi alte scirĭ. Ambasadorul chines din *Paris* a primit alaltăerĭ d. a. o telegramă din Peking, după care toţĭ diplomaţii strĕinĭ sunt întregĭ şi sănĕtoşĭ. Telegrama a fost înmânată numai decât ministrului frances de esterne, care a şi dat'o publicităţii.

Din *Bruxella* se telegraféză, că regele Leopold primind în audienţă pe ambasadorul chines, acesta l'a asigurat, pe basa unei telegrame oficiale din Peking, că afară de ambasadorul german Ketteler, ucis în Iunie, toţĭ ceilalţĭ representanţĭ ai puterilor trăesc şi se află bine.

Cu tóte acestea, cum am ḑis, atât la Londra, cât şi la Berlin nu se dă creḑemênt acestei scirĭ. La Londra se crede, că telegrama lui *Conger* este una din acele telegrame, pe carĭ el a voit sĕ le trimită guvernului sĕu înainte de măcelărirea ambasadorilor, dér pe care Chinesii au secuestrat'o şi acum o folosesc pentru mistificarea guvernului american. Neîncrederea nu e mai puţin mare la Berlin. Acolo tot lucrul se reduce la atâta, că în *11 Iulie câţi-va ambasadorĭ trăiau încă*, dér că de atuncĭ şi aceştia au fost ucişĭ.

*

Nu mai puţin mare sensaţiă a produs o altă telegramă din China. Ambasadorul chines din Paris a înmânat ministrului de esterne *Delcassé* o pretinsă telegramă a *împĕratului Chinei*, cu rugarea s'o comunice preşedintelui *Loubet*. In telegramă se cere *intervenirea Franciei în China*. Ministrul Delcassé a dat ambasadorului chines un rĕspuns şi spiritual şi diplomatic, care a făcut pretutindenĭ în Europa cea mai bună impresiă. A ḑis anume, că rĕspunsul preşedintelui Loubet va fi trimis la *ambasada francesă din Peking*, de unde guvernul chines póte sĕ-l ia. Guvernul frances vré însĕ sĕ aibă deplină siguranţă cu privire la aceea, décă ambasadorul frances *Pichon* mai trăesce orĭ nu?

Ḑiarele francese vĕd în acésta pretinsă cerere de intervenţiă o manevră a guvernului chines, cu scop, de a băga zizaniă între puterĭ.

*

Intr'aceea se vestesce, că 100,000 de Chinesĭ sunt în marş asupra oraşului Shanghai pentru a proteja pe locuitorii de acolo. In Shanghai sunt o miie de voluntarĭ, 400 de poliţiştĭ şi opt bastimente ale puterilor.

*

La *Tien-Cin* a întrat un period de linişte şi după o telegramă a admiralului *Seymour* Chinesii au evacuat total oraşul şi împrejurimile lui.

*

Incât pentru *acţiunea separată a Rusiei*, scirile din urmă confirmă, că în Mandsuria se pregătesc lupte sângeróse. Chinesii se adună aicĭ din tóte părţile, ca sĕ impiedece năvala ruséscă. Intre Ruşĭ şi Chinesĭ continuă ḑilnic luptele, căḑênd de ambele părţĭ numeróse jertfe.

Luptele din Transvaal.

De pe teatrul luptelor din Transvaal sosesc érăşĭ scirĭ însemnate. Ele dovedesc, că are deplină dreptate corespondentul militar al unei foi englese, care ḑice: „Aşa se vede, că stăm încă departe de sfîrşitul timpurilor de grele încercărĭ şi cu regret trebue sĕ spun, că din partea unui popor energic şi neînfrânt ca Burii, *avem sĕ ne aşteptăm încă la multe surprinderĭ*“.

Am vĕḑut, cum în timpul din urmă Burii au şi făcut marĭ şi durerόse surprinderĭ Englesilor. Acum în urmă Roberts telegraféză din Pretoria, că generalul engles *Little* a dat la Lindley peste nisce comande bure, carĭ sub conducerea lui *Dewet* au spart cercul de împresurare al trupelor lui Hunter şi voiau sĕ atace posiţiile ad-

versare. Englesii lăsându-se în luptă cu Burii, s'a desfăşurat o bătăliă violentă din ambele părţĭ, care a durat întrégă ḑi. Fidelĭ tacticei lor, Burii s'au retras, căcĭ nu voiau sĕ-şĭ jertféscă ómenii.

Mult mai însemnată este însĕ o altă scire telegrafică din Londra, care lasă a-se presupune, că marĭ lupte se dau între Burĭ şi Englesĭ la *Middleburg*. Mareşalul Roberts a năvălit Sâmbătă cu forţe însemnate contra Middleburg-ului şi o mare luptă s'a început îndată între cei doi inimicĭ. Telegrama londonesă spune, că preşedintele *Krüger* se află în mijlocul burgherilor sĕi la Middleburg îndémnându-i şi îmbărbătându-i se lupte până la fine.

Cine scie, ce surprinderĭ ne mai reservă acest rĕsboiŭ.

Cestiunea economică în Bucovina.

III.

(Urmare).

Pe cât de tiran e Jidanul faţă de popor, pe atâta se gudură cu o supunere mişeléscă înaintea celor puternicĭ; neajungêndu-şĭ scopul, apucă calea diametral opusă, obrăznicia şi ameninţarea cea mai temerară. Décă se opune cum-va vre-unul intereselor acestor comersanţĭ sĕu denunţă vr'o crimă, se aliază toţĭ, nealegĕnd mijlócele de apĕrare, fiind capabilĭ de tóte.

E dóră evident, că pentru vagabunḑĭ interesele statului sunt nule, trebue sĕ te pună decĭ în uimire ocrotirea lor tocmai din partea amploiaţilor administrativĭ. Primarul şi secretarul comunal sunt adese obligaţĭ a forma o legătură strînsă cu Jidanul pentru stórcerea poporului. E curios de tot, că tocmai astfel de primarĭ şi secretarĭ comunalĭ sunt căutaţĭ de prefecţĭ.

Mai înainte alegeau Jidanii singurĭ, ca arendaşĭ ai moşiilor boerescĭ, pe primarĭ, luând pe cei mai rĕi. In unele comune Jidanii înşi-şĭ erau primarĭ. De-atuncĭ mare progres însĕ nu s'a făcut căcĭ nicĭ aḑĭ nu esistă comună, în care n'ar determina Jidanii alegerea primarului atât în persónă, cât şi prin clienţii lor.

In sesiunea penultimă a dietei provinciale deputatul Tudor Flondor a amintit cam ascuns şi cu mare frică de cluburile formate de *unii intermediarĭ* pentru determinarea preţului mărfei ţĕranului, dér fără a se aprofunda şi fără a detaila cestiunea. Aci trebuiau desvĕluite tóte cu curagiŭ şi adevĕrată abnegaţiune. Căcĭ e pe deplin constatat, că în Bucovina cumpĕrătorul hotăresce preţul mărfei, nu producĕtorul.

Acésta este opera Jidanilor, carĭ cumpĕră productele poporului autochton de batjocură ieftin şi le vĕnd în forme schimbate cu preţurĭ exagerate. Décă un Tudor Flondor nu cutéză sĕ numéscă pe vampirii poporului român, cine póte pretinde acésta sub actualele împrejurărĭ dela un preot, care imediat şĭ-ar atrage o cercetare disciplinară din partea omului aşeḑat pe scaunul metropolitan, séu chiar dela un învĕţător?

Apucăturile criminale ale Jidanilor reclamă intervenirea autorităţii justiţiare. Der procuratura privesce în linişte cum piere ţĕranul înaintea ochilor ei. Décă elementul, ce constitue temelia statului nu află scut la organele administrative şi judecătorescĭ, atuncĭ aceste sunt superflue, décă poporul e necesitat sĕ se apere singur contra tuturor calamităţilor, susţinerea scumpă a paznicilor nu are reson.

Ţĕranul român, părăsit de toţĭ şi lăsat la voia întêmplării traesce de aḑĭ pe mâne; incompatibilitatea stării sale economice faţă cu drepturile sale, ce se reflectă perfect în nepăsarea şi indiferentismul sĕu cu privire la resultatul muncei sale, e explicabilă. Fiind în timpurile vechĭ avutul sĕu supus jafului şi prădăciunilor barbare, ér înainte şi după 1786 dependent cu totul de arbitragiul strĕin, sosì epoca civilisaţiei şi a libertăţii, care înmulţi duşmanii, punênd lipitorile satului sub egida organelor de stat, carĭ nu grijesc de salvarea fructului muncei ţĕrănescĭ. Ţĕranul e bucuros, că are în apropierea sa pe jidan, unicul isvor de banĭ. Ameninţarea cu refusul creditului pe viitor ajunge, ca ţĕranul nevoiaş şi jupuit, care nu mai are încredere în legĭ şi dreptate, sĕ nege chiar prin jurământ dobênda plătită.

Hic Rhodus, hic salta Herr Baron Mustatza! Aicĭ folosesce-ţĭ rafineria. Nu te onoréză de loc lauda din „Bukowinaer Post" Nr. 86 la adresa partidului autonomist boeresc, care are meritul de a fi votat pentru Jidanĭ la 1865 dreptul de a ave proprietăţĭ de pământ în Bucovina—cu câţĭ-va anĭ mai curênd, decât în mai multe părţĭ din Austria — drept probă de toleranţă religiósă şi simţemênt uman.

Câtă decadenţă denotă numai, că tocmai conducĕtorĭ ai Românilor au interḑis şi interḑic şi aḑĭ „Deşteptării" desvĕluirea miseriei ţĕrănescĭ, causată de Jidanĭ. Detrag chiar unicei foi populare tot sprijinul. Şi voi, netrebnicilor, voiţĭ sĕ cârmuiţĭ şi mai departe un popor, pe care îl lăsaţĭ sĕ se nenorocéscă?

Potrivit multiplelor afacerĭ, Jidanii pórtă cele mai multe procese, făcĕnd din acésta érăşĭ un ram de câştig. Unde nu ajung dovedile trase de pĕr, se ia refugiul la mită şi la jurămêntul fals. Jidanul are şi aḑĭ tradiţionala credinţă, că în orĭ-ce daraveră, fiă cât de injustă, trebue sĕ reuşéscă înaintea judecătoriei, încât ţĕranul se înfrică cumplit, vĕḑĕnd pe Jidan, cum procede violent, călcând legea şi disolvând ordinea fără sĕ fiă pedepsit. Cu ajutorul corumperei isbutesce odese-orĭ, ca tóte dispoziţiunile privitóre la camĕtă sĕ zacă în cartónele cancelariilor.

Este dóră cunoscut, că mai 'nainte se efectua corumperea organelor administrative în un grad, încât rar căpĕta ţĕranul drept faţă de un Jidan. Adĭ se plâng perciunaţii ipocriţĭ din unele districte, că de când au întrat la judecătoria Românĭ mai tinerĭ, Jidanii nu câştigă procese. In primele timpurĭ şi ómenii justiţiei erau complicii proprietarilor şi arĕndaşilor. Deja Enzenberg recomandă pentru justiţiă numai astfel de persóne, carĭ ar puté resista promisiunilor jidovimei, care oferì chiar curţei imperiale în 1783. *5000* de galbenĭ pentru licenţe de esploatare.

Cu tóte aceste însĕ ţĕranul bucovinean şi adĭ crede, că justiţia nu e pentru el, ci numai pentru cei marĭ şi tarĭ.

Seneca.

SCIRILE ḐILEI.

— 10 (23) Iulie.

Jubileul Metropolitului Moldovei. Două ḑile au durat la Iaşĭ splendidele serbărĭ ale jubileului de 25 de anĭ dela urcarea pe tronul metropolitan a I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei şi Sucevei *Iosif Naniescu*. In ḑiua primă, după ce se adunară la palatul metropolitan înalţiĭ prelaţĭ, clerul ieşan şi delegaţii clerului de prin judeţe, Metropolitul întră în catedrală, asistând la serviciul religios al vecerniei, sĕvîrşit de episcopul de Huşĭ Silvestru şi de alţĭ doi episcopĭ şi mai mulţĭ membri ai clerului înalt. A doua ḑi diminéţa o mare mulţime se adună în catedrala Metropoliei, ér la órele $7^1/_2$ sosì şi Metropolitul jubilant însoţit de cincĭ episcopĭ şi numĕroşĭ archierei. Serviciul fù oficiat de P. S. Sa episcopul Huşului. In timpul sĕvîrşirei S-tei liturgii, jubilantul a conferit rangurĭ la diferiţĭ prelaţĭ. Guvernul era representat prin d-l prefect al judeţului Grecean, Dr. Gh. Chiricescu representant al ministeriului cultelor şi numĕróse deputaţiunĭ de ale diferitelor instituţiunĭ. Erau representate şi consulatele: frances, german, austro-ungar, rusesc, turc etc. La eşirea din catedrală, jubilantul fù întêmpinat de musica militară şi urmat de tot clerul merse în sala de audienţe, unde un numĕros public aduse urărĭ entusiaste înaltului jubilant. Representantul guvernului, d-l Greceanu, vorbì cel dintâiŭ, apoi d-nii Dr. Chiricescu, P. Poni etc. La fine Metropolitul adânc mişcat mulţumì cu lacremĭ în ochĭ tuturor, dându-le binecuvêntarea. Urmă un splendid banchet şi la 5 óre concertul mitropolitan

Sfinţirea bisericei din Petroşenĭ s'a sĕvêrşit erĭ, Dumineca, prin I. P. S. Sa Metropolitul Ioan *Meţianu*, care a plecat la Petroşenĭ Sâmbătă însoţit de d-l secretar al consistoriului metropolitan Dr. L. Simonescu şi al consistorului archidiecesan Dr. Elie Cristea; apoi de protopresbiterul Sibiiului Ioan Papiu şi diaconul G. Puşcaş.

Fundaţiune. „Unirea" din Blaşiŭ spune, că de curênd decedatul *Petru cavaler Ioanette* a depus deja în 1884 la capitlul gr. cat. din Blaşiŭ un capital fundaţional de *5000 fl.*, a cărui destinaţiă se va sci numai după desfacerea testamentului. Rĕposatul binefăcĕtor a mai făcut o fundaţiune şi pentru şcóla gr. cat. din Câmpenĭ.

Visitaţiune canonică. Din încredinţarea I. P. S. Sale metropolitului Dr. V. *Mihalyi* din Blaşiŭ, d-l canonic Dr. V. *Hossu* a făcut o visitaţiă canonică în districtul protopopesc al Giurgeului. In cursul acestei visitaţiunĭ, a fost însoţit şi de d-l Aurel C. Domşa, redactorul „Unirei". A început visitaţia în St.-Miclăuş, apoi s'a dus la Tulgheş, de aci la Bilbor, Corbu, Telec, Valea-Jidanului, Bicaz, Dămuc, Varviz, Şermaş, Vaşlab, Ciuc-Sântdomocoş, Ciuc-Sepviz şi Ghimeş. Primirea, ce s'a făcut delegatului a fost pretutindenea căldurósă, cu deosebire credincioşii din Telec s'au distins, arangiând şi un banderiu din vre-o 50 călăreţĭ.

Ordonanţe ale ministrului de comerciŭ Hegedüs. Ḑilele aceste ministrul de comerciŭ reg. ung. Hegedüs a adresat camerei de comerciŭ şi de industriă din Braşov o ordonanţă, în care îşĭ espune impresiunile şi părerile asupra industriei din Braşov şi indică direcţiunea, ce este a-se lua în viitor cu concursul camerei amintite în favorul acestei industrii. In numĕrul de mâne vom publica întreg textul acestei ordonanţe. — Tot-odată ministrul de comerciŭ a adresat o ordonanţă camerei de comerciŭ şi de industriă din Têrgul Mureşului, apoi către inspectorii industrialĭ de district şi către fişpanii comitatelor secuiescĭ, în care se ocupă cu deamĕruntul de promovarea industriei în Săcuime, care ordonanţă a fost primită cu însufleţire de toţĭ Săcuii.

Chirotonirĭ. I. P. S. Sa archiepiscopul şi metropolitul Ioan Meţianu a promovat Miercurĭ şi Vinerĭ întru presbiterĭ pe diaconii Petru *Both*, pentru parochia Săcătura (tractul Deş) şi Dumitru *Anca*, ales capelan în Tecşeştĭ (Alba-Iulia) lângă preotul Iacob Petric, ér pe George Puşcaş l'a chirotonit întru diacon.

Archiducele Iosif în Braşov. In 25 Iulie st. n. la órele 2 şi 5 m. d. a. va sosi la Braşov Alteţa Sa archiducele Iosif pentru a inspecta regimentul de honveḑĭ şi va pleca de aicĭ spre Budapesta în 27 Iulie séra la 10 óre 26 m. Proprietarii de case ai Braşovului sunt rugaţĭ din partea primăriei, sĕ-şĭ decoreze casele pe timpul, cât archiducele va petrece în Braşov.

Episcopul Majlath a sosit Sâmbătă séra la Braşov. Erĭ a pontificat în biserica rom. cat. cu o asistenţă fórte numĕróse, ér după amiaḑĭ a luat parte la ceremonia punerei petrei fundamentale a noului gimnasiu rom. cat., ce se clădesce acum, servind şi aicĭ cu asistenţă mare. Episcopul cetì un act comemorativ scris pe pergament, în care era însemnat anul înfiinţărei noului gimnasiu şi numele diferitelor căpetenii ale bisericei şi şefilor guvernanţilor şi autorităţilor locale. Apoi se puse pergamentul într'o sticlă, care se aşeḑă în piatră, cu ceremonialul obicinuit.

Emigrărĭ. După datele statistice mai nouĕ, în luna trecută s'au dat paşapórte pentru trecerea în strĕinătate în comitatul Abauj-Torna 564, în al Şaroşului 794, în al Zemplinului 637, în al Scepuşului 329, în al Ungului 586. Adăugênd şi paşapórtele date în celelalte comitate ale Ungariei nordice, numĕrul total al lor într'o singură lună se urcă la *8314*.

Spre manevre. Cele două bataliόne ale regimentului de infanteriă Nr. 50, staţionat în Braşov, vor pleca Miercurĭ la Cohalm pentru deprinderĭ în regiment. Cu aceste deprinderĭ se încep apoi manevrele.

Numire. Rssm. Dr. Victor *Szmigelski*, canonic metropolitan, a fost numit director estern la Internatului de fetiţe din Blaşiŭ.

Defraudare. La oficiul de dare din Têrgu-Mureşului s'a întêmplat ḑilele acestea o nouă defraudare. Controlorul Vass Arpad, după-ce a defraudat o sumă mai mare, o luà la sănĕtósa, fără a i-se fi putut da de urmă până acum. Defraudarea a putut'o face uşor, ḑice o fóiă unguréscă, deóre-ce *nu i a stat în cale nicĭ un control*. Din banii, ce-i primea dela contribuabilĭ, o parte şĭ-o punea în buzunar, ér în protocóolele de dare scriea sume mai micĭ, ca cele induse în libelele contribuabililor. Se ḑice, că Vass „se bucura de iubire şi popularitate în societate". — S'o fi bucurat, ḑĕu, căcĭ adĭ pungaşii au une-orĭ mare trecere.

La „Pomul verde" a sosit capela pe dame, care începĕnd de aḑĭ va cânta în fiă-care séră. Intre membrele capelei se află şi o hornistă.

Conflictul vamal al României cu Turcia. — Ministrul Turciei în Bucurescĭ a intervenit pe lângă guvernul român spre a reveni asupra mĕsurilor luate cu privire la importul mărfurilor turcescĭ în România. Ministrul turcesc în intervenirea sa spune, că Sublima Pórtă este dispusă *a schimba tariful vamal pentru exportul în România.*

Acéstă capitulare a Turciei faţă de România a provenit, scrie „C. F.", din următórea împrejurare:

„De când guvernul nostru a ridicat taxele asupra importului mărfurilor de provenienţă turcă, acéstă ţéră n'a mai exportat în ţéră la noi nicĭ un product din causa enormelor taxe vamale. Ţéra nóstră a început sĕ se aprovisioneze cu producte din alte ţĕrĭ.

Faptul acesta a silit pe comercianţii turcĭ sĕ facă intervenirĭ seriόse pe lângă Sublima Pórtă şi au obţinut dela acésta făgăduială, că în curênd va face, ca lucrurile sĕ rĕmână ast-fel precum au fost şi altă dată, adecă sĕ reducă tariful vamal şi în schimb sĕ reducă şi guvernul român taxele vamale de import.

Acésta a fost un punct mai secundar, ceea ce a făcut însĕ pe Pórtă sĕ cedeze României a fost faptul, că morarii din Odesa şi celel'alte ţerĭ, profitând de faptul, că România nu mai trimite aşa mare cantitate de făină pe piaţa Constantinopolului, au ridicat preţul acestui product şi Turcia vĕḑêndu-se, că pierde din tóte părţile cu mĕsura tarifului vamal, a făcut acea intervenire către guvernul român prin d. Kiazim Bey, ministrul plenipotenţiar în Bucurescĭ.

Acéstă nouă convenţiă vamală va fi discutată de ministrul de finanţe şi sĕ sperăm, că o va duce la un bun resultat."

ULTIME SCIRI.

Abrud, 23 Iulie n. (Telegr. part. a „Gaz. Trans".) Primirea ce se făcù óspeţilor a fost în total cea mai căldurósă. Séra de cunoscinţe a decurs fórte animat. Dr. Valeriu Branisce a ţinut o disertaţiune în şedinţa primă de erĭ. Banchetul succes. Séra concertul viu aplaudat. S'a decis ca adunarea viitóre a societăţii pentru fond de teatru român sĕ se ţină în Şimleul Silvaniei. Şedinţa a doua decurge încă. S'au înscris numĕroşĭ membri noi. Cu totul a fost încassată de pe înscrierĭ suma de 4297 corόne.

DIVERSE.

De ce se revóltă Chinesul. Étă ce ne spune despre acésta un Frances: Adĭ toţĭ condamnăm crudimea poporului asiatic, fără sĕ cugetăm, că lupta acésta e o urmare a tiăniei eserciată de anĭ îndelungaţĭ asupra acestui popor, la aparinţă indulgent. Aḑĭ sunt şi ei exasperaţĭ. 'Mĭ aduc aminte, că nu de mult îmĭ istorisia un inginer revenit din China, c'un surîs ce vré sĕ ḑică, că el a fost îndreptăţit a procede astfel, următórea episodă: De câte-orĭ se întorcea inginerul obosit de lucrările dela construirea unei linii ferate, şi întêlnea un *porte-chaise* (scaun închis şi acoperit în care e postat cineva dus de doi ómenĭ) în care era un mandarin, el se apropia şi ordona funcţionarului chines, sĕ-i facă lui loc. — Dér eu sunt mandarin, şi acésta *porte-chaise* e a mea! — E posibil. Dér în ţéra mea, sunt mandarin cu o clasă mai superióră ca a ta. Iute, fă-mĭ loc! — Şi mandarinul stoic şi respectuos, ceda locul sĕu... Nu-l va ceda tot-déuna. Nu e iertat nicĭ sĕ omorĭ mandarinul, nicĭ sĕ-i repeţĭ tot-déuna, că el e făcut pentru a umbla pe jos. Iritat la urma urmelor, el se resvóltă şi rancuna şi şiretlicul sĕu se rĕsbună asupra nefericiţilor nevinovaţĭ.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Literatură.

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlele române din Brașov. Cartea este întitulată: „*Caractere morale*, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechi și moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât și prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de prețiósă de învĕțăturĭ, de mângăierĭ, de însuflețirĭ spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Publicare de concurs.

Pentru primirea elevelor în

INTERNATUL

„Pavelian“ de fetițe din Beiuș

se publică concurs.

Condițiunile de primire sunt:

Pentru o elevă au a se plăti pe un an școlastic pentru provisiune și uniformă **150 fl.** solvibilĭ în 2 séu în 4 rate anticipative. Taxa de înscriere 2 fl. — Didactru pentru elevele de școla civilă 6 fl., pentru școla elementară 2 fl. 95 cr.

Insinuările pentru stipendiste să se adreseze *până la 1 August st. n. la Prea Veneratul ordinariat gr. cat. diecesan de Oradea-mare*, ér' pentru solvente, *până la 15 August st. n.* la **Direcțiunea internatului în Beiuș.**

La cererile pentru primirea acelor eleve, care nu au fost încă în internat, sunt a se alătura: estras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical, atestat de vaccinare și revaccinare; acele eleve, care au fost deja în internat, au sĕ alăture numai testimoniul scolastic, nefiind dispensate nicĭ ele, dela înaintarea cererilor de primire.

Cu informațiunĭ mai detailate la cerere, servesce Direcțiunea internatului,

Direcțiunea internatului de fetițe.

300 -1900.
ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Az „Albina“ takarék- és hitelintézet brassói fióktelepének megkeresése folytán, ezennel közhirré teszem, hogy az ezen pénzintézetnél Nagy Géza brassói lakos által elzálogositott 316 darab sörhordocska az „Albina“ pénzintézetnek a vasuti indóház mellett levő raktárában **folyó 1900 évi julius hó 28-án d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen együttesen vagy részletenkint is azonnali készpénz fizetés mellett fognak a legtöbbet igérőnek eladatni.

Brassó, 1900 julius hó 19.

Reinisch Frigyes,
mint **Nemes Péter** brassói kir. közjegyzőnek a kolozsvári kir. közjegyzői kamara 1898. évi jul. 14-én 299/1898 szám alatt kelt rendelvényével kirendelt állandó helyettese.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	115.45
Renta de corónе ung. 4%.	90.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.75
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.15
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.35
Renta de hârtie austr.	97.15
Renta de aur austr.	115.55
Losurĭ din 1860.	134.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	107.20
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	687.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	668.—

Napoleondorĭ	19.32
Mărcĭ imperiale	118.55
London vista.	242.52½
Paris vista	96.55
Rente de corónе austr. 4%	97.40
Note italiene	90.45

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.14	Vênd.	19.20
Argint român.	Cump.	18.90	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.22	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cursul losurilor private

din 18 Iulie 1900.

	cump.	vinde
Basilica	12.60	13.—
Credit	385.—	387.—
Clary 40 fl. m.	128.—	130.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	64.50	66 50
Krakau	72.—	72.50
Laibach	47.50	49.50
Buda	125.—	128.—
Palffy	132.—	133 50
Crucea roșie austriacă	43.—	4[illegible] —
„ „ ung.	20 —	21.25
„ „ ital.	—.—	—.—
Rudolf	63 50	65.50
Salm	—.—	—.—
Salzburg	60 25	61.25
St. Genois	183.—	185.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	—.—	—.—
„ 4% 50	—.—	—.—
Waldstein	—.—	—.—
„ de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta — Predeal — Bucurescĭ.

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren mixt	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	10. —			2.10	pl.	Viena	sos.		1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	6 50		5.45	9.15		Budapesta			7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	8 46	5.10	9.27	11.12		Szolnok		7.16	3.22	11.12	5.32	3.25
1.33	10.38	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		4.36	12.54	Arad	3.56	1.12
3.42	11.56	7 22	1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.		11.04	8.18	2.38	11.36
3.58	12.16	12.20	2.06	2.18	pl.		sos.	7 11	10.44	8.08	2.31	11.17
4.38	12.46	1.15	3.03	2.50		Mező-Telegd		6 21	10.7	Maria-	2.01	10.42
5.20	1.26	2.21	3.45	3 26		Rév		5.26	9.32	Rodna	1.34	10.08
5.43		2.57	4 06			Bratca		4.51	9.11	7 30		9.50
6.31	2.16	4.00	4.53	4.16		Ciucia		3.25	8.37	7.28	12.52	9.19
7.16	2.49	4.59	5.32	4.52		B.-Huiedin		5.41	7.55	Pisci	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24			Ghârbău		4.01	6.54			7.37
8.33	3.50	7.04	6 59	5.55	sos.	Clușiu	pl.	3.00	6.13	6.05	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 4.20	8.40	Tr. acc.	6.11	pl.		sos.	2.54	12.07	5.45	10.46	6.45
9.07	4.41	9.09		6.27		Apahida		5.02	11.45			6.27
10.14	5.53	10.40		7.26		Ghiriș		3.40	10.24		9.23	5.12
10.44	6.24	11.25		7.50		Cucerdea		3.11	9.53		8.54	4.43
10.56	6.33	11.40		7 52				3.04	9.43		8.49	4.33
11.03	6.40	11.49				Uiuóra		2.58	9.37			4.27
11.12	6.48	11.59				Vințul de sus		2.51	9.30			4.20
11.34	7.11	12.29		8.16		Aiud		2.29	9.07		8.23	3.59
11.52	7.32	12.55		8.32	sos.	Teiuș	pl.	2.07	8.45	3.33	8.06	3.38
12.24		1.30	11.45	8.37	pl.		sos.	1.42		3.18	8.00	3.02
12.53		2.07				Crăciunel		1.09				2.36
1.02		2.26	12.28	9.04		Blașiŭ (ungh. Târnavei)		12.58		2.52	7.35	2.21
				9.05				12.56		2.51	7.34	2.26
1.14		2.36	12.29			Blașiu		12.49				2.16
1.45		3.14		9.31		Micăsasa		12.11			7.08	1.44
2.01		3.33	1.05	9.43	sos.	Copșa-mică	pl.	11.50		2.16	6.56	1.25
2.15		3.48	1.07	9.47	pl.		sos.	11.14		2.14	6.50	1.06
2.33		4.08		10.01		Mediaș		10.55			6.37	12.49
3.04		4.45	1.43	10.25		Elisabetopol		10.24		1.42	6.16	12.18
3.40		5.27	2 08	10.53		Sighișóra		9.45		1.14	5.49	11.40
3.47		5 47	2 15	11 —				9.35		1.07	5.42	11.33
4.03		6 08	2.29	11.14		Hașfalău		9.12		12.53	5.28	11.16
5.35		7.54	3.31	12.26		Homorod		7.44		11.54	4.23	10.03
6.13		8.32		12.58		Agoștonfalva		7.03	4.51		3.50	9.22
6.43		9.09	4.16	1.16		Apața		6.38	4.20	11 11	3.35	8.57
7.16		9.40		1.35		Feldióra		5.58	3.32		3.15	8.27
8.—		10.25	5.07	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.10	10.26	2.45	7.48
3.55	6 40	11.—	5.14	2 19	pl.		sos.	9.27	6.58	10.14	2.18	5.00
4.40	7.30	12.26	5.56	3.01		Timiș		8.47	5.57	9.36	1.42	4.05
5.10	8.00	1.11	6.26	3.31		Predeal		8.20	5.11	9.12	1.12	3.32
11.55	10.05 Sinaia	8.05	11.10	9.10	sos.	Bucurescĭ	pl.	3.05		5.40	9.15	7.50

Comunicație direct. Bpesta-Arad-Predeal. — Dela 1 Iunie circulă Duminecă și în sărbători gr. or. precum și în fie-care Joia dela Brașov la Sinaia. — Comunicat. dir. Buc., Pred., Braș., Teiuș, Arad, Bpsta. — Circulă Vinerea Predeal-Brașov.

Sepsi-St.-Georg — Ciuc-Gyimes — (Palanca).

Tren mixt				Tren mixt		
5.19	8.50	3.15	*Brașov*	8.25	1.51	6.48
4.58		2 27	*Cezdi-Oșorheiu*	8.53		6 50
7.10	11.05	4.57	Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12.05	4.31
7.54	11 57	5 41	Malnaș	5.48	11.24	3.47
8.14	12 22	6.01	Băile Malnaș	5.36	11.12	3.35
8 57	1.09	6 43	Băile Tușnad	4.53	10.30	2.48
9.18	1.32	7.08	Tușnad	4.36	10 14	2 31
10.39	3.00	8.17	Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1 35	5 57	sos.	Ciuc-Gyimeș	pl.	5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt				tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de persón	
2.21	4 43	11.30		7.10	pl.	Copșa mică	sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12.58	7.52	8.50		Ocna		5.07	8.08	1.50	3.29	11.01
4.12	7.04	1.20	8.18	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	4.40	7.41	1 21	3.—	10.30
tr. mxt.		tr. mixt										tr. mixt
4.33		2.—			pl.		sos.		7.33			8.57
5.23		2 54				Tălmacin mare			6.45			8 04
6.15		3.59				Avrig			6.01			7.15
8.34		6.35			sos.	Făgăraș	pl.		3.32			4.25

Comunică Numai Marția și Vinerea. — Circulă din 15 Maiŭ — în 15 Sept. — Circ. Marția și Vinerea. — Cir. din 15 Mai — 15 Sep.

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.				Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.06	4.25	Mureș-Ludoș	6.49	7.30	Sâmb.
5 01	10.29	5.39	Zau	5.52	6.35	circulă
6 57	12.48	7.19	Țagu-Budatelic	4.10	4.54	9.44
7.55	1.55	Bald	St. Mihaiu de câmpie	Numai	3.44	8.46
8.47	3.02	6.35	Lechința	Marțé,	2.48	7.43
9.24	3.52	Ciro	Ș.-Măghiăruș	Viner,	2.05	6.52
10.14	4 55	Marța	Bistrița	Dumin circulă	1.16	5.55

Numai Luni, Joi și Sâmb. — Numai Lun, Joi și Sâmb. circulă.

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

1.40	8.10	3.16	9.00	pl.	Cucerdea	sos.	7.42	2.38	8.30	12.31
2.32	8.51	3.57	9.42		Ludoș		6.59	1.55	7.37	11.23
3.29	9.40	4.44	10.30		Cipău		6.24	1.19	6.51	10.39
4.32	10.30	5.34	11.22	sos.	Oșorhei	pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
4.50	10.42	5.45		pl.		sos.		8.36	5.04	9.15
6 19	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.15	3.30	7:54

Ghiriș — Turda

7 33	10 50	6.—	10.23	Ghiriș	5.05	7.—	3.20	9.12
7.55	11.12	6-27	10.45	Turda	4.45	6.40	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

9 50	7 24	Dej.	6.48	3 25
10.49	8.30	Beclean	5 58	2.25
12.50	9 56	Bistrița	4.29	12.55

Sibiiu — Cisnădie.

5.30	2.15	8 25	pl. Sibiiu s.	7.10	3.55	10.9
5.42	2.27	8.37	Selemb. „	6.57	3.42	9.56
6.06	2.51	9.13	s. Cisnăd pl.	6.36	3.21	9.35

Clușiu — Zălau.

7.25	4.38	Clușiu	5.45	9.29
7.48	5.25	Apahida	5.26	9.07
8.52	6.41	Gherla	3 42	7.38
9.14	7.07	Dej	3.57	7.03
9.38			3.42	
1.56		Zelau	10.45	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt			Tren mixt	
3 22	11.10	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.40	Hașfalău	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

4 37	9.40	4 36	Alba-Iulia	7 22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8 22	3.50

Brașov — Zĕrneștĭ

8.35	5.10	9.15	Brașov	7.27	1.32	8.34
9.57	6.12	10.07	Rĕșnov	6.31	12.41	7.47
10 28	6.43	10.38	Zĕrnești	6.00	12.05	7.20

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

3.20	9.05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6 37	M.-Rodna	4.00	9 51	3 32

Brașov — Chezdi-Oșorheiu

5.19	8.50	3.15	pl.	Brașovŭ	sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50		Prejmerŭ		9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34		Sepsi S. Georg.		8.47	7.04	12.30	5.06
6 50	10 49	4.52					6 49	12.15	4.51
8.03	12.33	6.05		Covasna			5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos.	C.-Oșorheiu	pl.		4.58	10.22	2.27

In sărbători dela 1 Iul. p. la 15 Sep.

*) N o t ă: Órele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se ceti de sus în jos; cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeri încuadrațĭ [ ] cu linii mai negre însemnéză órele de nópte. — Semnul ⟵⟶ arată cu signa direcției, încătrău merge trenul.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.